

— Dacă nu tușești la noapte – ura să se trezească noaptea din somn, căci după aceea nu mai reușea să adoarmă la loc –, mâine-ți promit că mergem la film, mi-a zis el, iar eu, spre binele meu, m-am chinuit să nu-l dezamăgesc, deși tot am tușit de vreo două-trei ori.

A doua zi dimineată m-am înființat la el, ca un cățel nerăbdător să fie scos afară.

— N-am tușit azi-noapte, nu-i așa? mi-am încercat norocul.

— Parcă nu.

— Deci asta-nseamnă că mergem?

— Unde să mergem?

— La film! Ai zis că mergem la film dacă nu tușesc.

— Mergem, mergem, mi-a zis taică-meu ca și cum și-ar fi regretat promisiunea. Da' nu chiar acum.

Timpul a trecut – greu, dar a trecut. M-am tot învățat prin casă, încercând să-mi fac un rost, apoi a venit Andrei în vizită și-am mai stat de vorbă cu el, era cam lăudăros din fire, sau poate așa mi se părea mie atunci, tot timpul avea să-mi povestească ceva „nemaipomenit“ care i se întâmplase lui, pe când mie, nu știu cum, nu mi se întâmpla niciodată nimic care să merite povestit.

— Vezi să nu iei nimic dacă vrea careva să-ți dea ceva, mi-a zis el dintr-odată foarte serios când a auzit că voi merge la film.

— Ce să-mi dea?

— Nu știu, orice, bomboane, gumă, portocale, banane...

Era ciudat. La mine în oraș nimeni nu se oferea să-ți dea ceva când mergeai la cinema, în afară de ce-ți puteai lua tu de acolo, pe bani: suc, napolitane, biscuiți, cocoșei.

— Da' de ce?

— Cum de ce? Pentru că-s otrăvite!

— Ce vorbești? Ți-a dat ție cineva ceva otrăvit?

— Da' bineînțeles, numai că eu n-am mâncat. Dar alții au mâncat și-au dat ortul popii.

M-am uitat la el neîncrezător. O făcea pe glumețul cu mine? Își bătea joc de ruda proastă din provincie? Nu părea totuși să-i ardă de glume. Ce fel de locuri dubioase deveniseră

cinematografele din București? Ce fel de capitală mai era și asta? Parcă nu mai voiam să merg.

— Hai, nu mergem? m-a întrebat taică-meu chiar atunci, întrerupându-ne conversația, de parcă se inversaseră rolurile și eu trebuia să-l duc la cinema. Hai, că aici nu facem numai zece minute, ca acasă.

Nu mai știu care era cinematograful, probabil unul central, Melodia sau București, că ne-a luat vreo jumătate de oră, de unde stăteam noi, ca să ajungem acolo. Rula, am văzut, *Un om în loden*, un film românesc care nu-mi spunea mare lucru. Pe atunci confundam oricum lodenul cu jobenul, așa că nu-mi era prea clar dacă urma să vedem o comedie sau un film de epocă. Am cumpărat biletele, îmi amintesc că era coadă la casă, iar când ușile s-au deschis ne-am îmbulzit cu toții în foaier și de acolo mai departe în sală, pe vremea aia întotdeauna oamenii se îmbulzeau la intrare. După vreo cinci minute de bâjbâială, ne-am găsit locurile și ne-am așezat. Lângă mine stătea un bărbat între două vârste, plinuț, cu ochelari fumurii pe nas, care se tot foia în scaun de parcă n-ar fi avut stare. La un moment dat mă pomenesc că mă întrebă:

— Nu vrei o banană?

Nu-mi venea să cred. De-abia îmi ocupasem locul și deja cineva voia să mă otrăvească!? M-am uitat la taică-meu, care se apucase de citit ceva într-un ziar.

— Tata, nenea din dreapta mea vrea să mă otrăvească! i-am zis eu în șoaptă.

— Ce vrea?

— Vrea să mă otrăvească. M-a întrebat dacă nu vreau o banană și Andrei mi-a spus să nu care cumva să iau, că bananele-s otrăvite.

— Ei, cum să fie otrăvite?! Ia banana dacă ți-e poftă.

— Nu mi-e poftă.

— Atunci n-o lua și gata.

— Andrei mi-a zis că-i plin Bucureștiul de oameni care-ți vor răul. Mai ales în cinema. Că-ți dau tot felul de dulciuri ca să-ți facă poftă să le mănânci, după care ți se face rău și mori.

— Andrei nu știe ce vorbește.

— Cum să nu știe, doar e bucureștean! Hai mai bine să facem schimb de locuri. Stai tu lângă el.

— Vezi-ți de treabă, mi-a zis taică-meu și a început să citească din nou, semn că, din punctul lui de vedere, conversația se încheiase.

M-am uitat din nou la vecinul din dreapta. Acum mânca niște drajeuri de ciocolată pe care, tacticos, le culegea dintr-o pungă de hârtie. Mi-a întins-o și mie.

— Bomboane?

— Nu, mulțumesc, am murmurat eu.

— Atunci poate o banană?

„Oare se cunoșteau“, m-am întrebat, „taică-meu și cu el?“. Oare era un test, o capcană pe care mi-o întinseseră ca să vadă cât de repede mă las prins în ea?

— Da, am zis, curios să vă ce se întâmplă.

Individul a luat o pungă de jos, a scotocit după banană și mi-a întins-o.

— Mulțumesc, am zis, neuitându-mi manierele, și m-am întors spre taică-meu să i-o arăt.

— Ai zis mulțumesc? m-a întrebat el uitându-se spre individ și schițând un salut.

— Da, am zis.

Individul a dat și el din cap și a zâmbit. Am zâmbit și eu. Am luat banana și am pus-o în buzunarul husei din spatele scaunului. „Acolo să putrezești“, i-am zis în gând bananei. N-aveam, evident, nici cea mai mică intenție s-o mănânc. „Să nu te miri dacă vezi că-s amabili“, mă avertizase Andrei. „De fapt, cu cât sunt mai amabili, cu atât sunt mai periculoși.“ „Ciudat totuși“, mă gândeam. „Și tanti Virginica era amabilă, și mama lui Andrei era amabilă, de fapt, ea era mai mult decât amabilă, era o drăguță.“ Îl invidiam puțin pe Andrei pentru ce mamă avea. Tot gândindu-mă la ea, a început filmul. Pe un fundal sonor lugubru, un ins cobora un șir lung de trepte, pe o casă a scărilor spiralată, mereu pustie și aparent interminabilă. Apoi acțiunea se muta într-un

apartament mare și cam dezordonat, în care personajului principal, un inginer de la un prestigios institut de cercetare din București, e trezit în miez de noapte de un hăhăit sinistru înregistrat, aflăm mai târziu, pe bandă de magnetofon. Urmau apoi telefoanele. *Bună seara, domnule Stamatiad. Ți-a bătut ceasul. Ai să mori. N-ai nicio șansă. Ești condamnat.* Numai amenințări din astea, toate făcute – aproape de ce-mi spusese Andrei – pe un ton ferm, dar politicos, aproape amabil. „Politicosul“ se dovedea a fi un fost legionar, fugit după război în Austria, dar pe vremea aia nu știam eu ce-i ăla legionar și nici Austria, cred, nu-mi spunea mare lucru. Filmul se termina cu bine, evident, individul era prins de Securitate (numai băieți buni acolo), dar câțiva oameni tot sfârșeau morți. Însă nu moartea lor – până la urmă, morțile în filme erau adesea motivul pentru care mergeai să le vezi –, ci vocea sinistrală a legionarului mă îngrozise, vocea și zgomotul pașilor de la început, care au continuat să-mi răsune în minte tot drumul înapoi până „acasă“. Când în cele din urmă am ajuns la tanti Virginica, mă durea stomacul și-mi vâjâiau urechile. Să fi fost de la banana pe care până la urmă o mâncasem? Concentrat la film, uitasem de avertismentul lui Andrei și-o halisem aproape fără să bag de seamă. Apoi, ca și cum frica și durerea n-ar fi fost suficiente, la scurt timp după ce ne întorseserăm a început să sune telefonul, dar de fiecare dată când gazda noastră ridica receptorul, la capătul celălalt al firului nu se auzea decât respirația apelantului, probabil un copil care se plictisea de unul singur în casă. „Poate e tovarășu’ Stamatiad“, a râs taică-meu referindu-se la legionar, dar folosind, greșit, numele personajului pozitiv. Îi cam plăcea să mă bage în sperieți – când eram mic, inventase un fel de „ghicitoare“, se uita la mine cu o moacă serioasă, după care începea să râdă sinistru, nu foarte diferit față de personajul din film, două-trei hohote scurte de râs, după care gura revenea în poziția „serios“, după care iar se puneă pe râs și iar se oprea și tot așa timp de vreo cinci minute. Iar la urmă mă întreba care este el, el cel adevărat,

dar întrebarea era inutilă la momentul acela, pentru că eu deja urlam ca din gură de șarpe și oricum n-aș fi știut ce să-i spun.

În timp, ghicitorii i se substituieră mai întâi câteva amenințări cu moartea (moartea lui, nu a mea, când îmi spunea c-am să rămân singur, la început în grija bunicilor, care, fiind însă bătrâni, nu mai aveau nici ei prea mult de trăit, apoi singur singurel, singur pe lume, ca Rémi din cartea lui Hector Malot; nu-mi spunea și motivul pentru care urma să rămân singur, ce avea să se întâmple propriu-zis cu el, dar reușea să suplinească lipsa informațiilor cu tonul categoric, fără echi-voc, cu care îmi prezenta lucrurile, parcă din ce în ce mai categoric pe măsură ce eu intram în panică și începeam să mă smiorcăi că nu vreau să moară și să mă lase singur, moment în care se mai îmbuna un pic și, râzând, îmi spunea că hai, poate totuși singurătatea asta n-avea să vină foarte curând), apoi o serie de povestiri polițiste și de groază pe care mi le citea de obicei seara, înainte de culcare, sau, dacă eram la mare, pe plajă. Unele erau mai bune, altele mai puțin, dar toate aveau în comun o moarte terifiantă, meritată sau nu, o răzbunare pentru ceva ce se întâmplase în trecut, o apariție neașteptată care dădea peste cap bunul mers al vieții cuiva și, ca atare, trebuia înlăturată, indiferent de ce presupunea acest lucru. Spre deosebire de filme, personajele pozitive din povestiri nu scăpau întotdeauna cu viață. Ziua nu mă deranja să le ascult, la mare chiar îmi făcea plăcere, dar noaptea mi se făcea frică. Totuși, nu îndrăzneam să-i spun să nu-mi mai citească, cum nici despre film nu îndrăznisem să-i spun cât de mult mă înfricoșase, și oricum trăiam cu impresia că mai rău făceam dacă i-aș fi spus. În camera unde dormeam noi găsisem pe noptieră o carte groasă, cam rufoasă, cu niște coperti negre, roase pe la capete, pe care încă se mai putea vedea scris *O mie și una de nopți*. Era, evident, veche, poate chiar de pe vremea copilăriei lui tanti Virginica, m-am gândit eu, și din care acum mai citea probabil Andrei când dormea pe la ea. În seara aia, înainte de culcare, taică-meu

a luat cartea de pe noptieră, s-a uitat puțin la cuprins, după care m-a întrebat dacă nu voiam să-mi citească o poveste din ea. I-am zis că da, de ce nu. Eram obosit și convins c-am să adorm înainte ca el să termine de citit prima pagină, însă, spre surprinderea mea, odată ce-a început, mi-a sărit somnul. Nu mai știu cum se numea povestea, dar la un moment dat cineva murea ucis de-o otravă care fusese presărată printre paginile unei cărți, lucru care m-a făcut să mă gândesc dacă nu cumva și cartea din care-mi citea taică-meu conținea vreo otravă ascunsă printre foi, pentru că mirosea cam ciudat.

În noaptea aceea am visat urât, de fapt, cred că a fost al doilea meu coșmar, dacă nu-l pun la socoteală și pe cel cu vorbitul în limbi, pe care mi-l amintesc până-n ziua de azi. Se făcea că eram în casa părăsită din curtea lui Tudorel și a Tatianeii, casa aceea în care nu intrasem niciodată, neștiind cum s-o fac și fiindu-mi de altfel foarte frică de ce-aș fi putut găsi înăuntru. Dar în vis intrasem cumva și acum eram înconjurat de o grămadă de mobilă, umbre înalte de corpuri masive pe care le ocoleam cu grijă, atent să nu mă ating de pânzele de păianjen și de praful care se adunaseră, ca de obicei, în cantități impresionante. Înainteam încet, mai mult orbecând, căci lumina de afară pătrundea cu greu aici, iar curentul fusese întrerupt de mult, încercând să ignor mirosul puternic de mucegai ce părea să se ridice din pardoseală ca un abur invizibil. La fel ca în apartamentul inginerului Stamatiad, dezordinea era la ea acasă, dar ceva îmi spunea că nici măcar ea nu era întâmplătoare, ci aranjată special pentru mine, creată cu singurul scop de a-mi îngreuna deplasarea. Deodată m-am pomenit în fața unui șifonier ale cărui uși arătau ca o poartă. Cu un scârțâit sinistru, le-am văzut cum se deschid, încet și lugubru, pentru ca dinăuntru să iasă bărbatul cu ochelari fumurii care-mi oferise banana la cinema și care acum hăhăia la gândul că-mi sosise ceasul. De fapt, chiar așa mi-a spus, „Ți-a sosit ceasul!“, care era replica unui personaj dintr-un alt film pe care-l văzusem nu cu foarte mult timp în urmă. Și poate că nu mi-aș fi amintit niciodată de acest coșmar dacă, în clipa aceea, o